

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика природничо-краєзнавчих досліджень»

Освітня програма «Науки про Землю»

Спеціальність 103 Науки про Землю

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика природничо-краєзнавчих досліджень
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладачі	доц. Атаманюк Ярослава Дмитрівна к.іст.н. Червінський Андрій Іванович Ковтун Михайло Іванович
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	yaroslava.atamaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 60 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно розкладу, щотижня
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Методика природничо-краєзнавчих досліджень» є вибірковою навчальною дисципліною для студентів спеціальності 103 Науки про Землю ОП Науки про Землю. При вивченні цієї дисципліни студенти зможуть вивчити понятійно-категорійний апарат, сформувати глибокі комплексні знання про особливості провадження природничо-краєзнавчих досліджень. Особлива увага при вивченні курсу спрямована на опанування методичних прийомів та методів проведення природничо-краєзнавчих досліджень.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання дисципліни «Методика природничо-краєзнавчих досліджень» є: сформувати фахові компетентності та здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі, пов'язані з організацією природничо-краєзнавчих досліджень. Основними завданнями навчальної дисципліни «Методика природничо-краєзнавчих досліджень» є: надбання студентами теоретичних знань з основ краєзнавства, також вироблення практичних навичок з використання краєзнавчої інформації під час організації природничих досліджень.	
4. Компетентності	
К І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. СК01. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів. СК03. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах. СК04. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки. СК06. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. СК08. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати. СК11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах. СК12. Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища та феномени природного і антропогенного походження застосовуючи відповідні картографічні та геоінформаційні методи. СК16. Здатність до організації пошуку способів виконання практичних завдань за зразком або алгоритмом.	

5. Результати навчання				
ПР05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.				
ПР06. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.				
ПР08. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.				
ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.				
ПР16. Поглиблені знання принципів стійкого регіонального розвитку, здатність планувати, організовувати та реалізовувати оптимізаційні заходи в практичній природоохоронній, туристичній діяльності та у процесі зонування міських та сільських територій.				
6. Організація навчання курсу				
Обсяг курсу – 3 кредити ECTS, 90 год.				
Вид заняття			Загальна кількість годин	
лекції			12	
практичні			18	
самостійна робота			60	
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
VI	103 Науки про Землю	3 курс	вибірковий	
Тематика курсу				
Тема, план	Форма заняття	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальні питання географічного краєзнавства. Географічне краєзнавство як наука та його значення для сучасної України	Тема 1/ Практична робота № 1	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 4 год	5	1,2 тиждень навчання
Тема 2. Історія розвитку українського краєзнавства: основні етапи і сучасний стан	Тема 2/ Практична робота № 2	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 4 год	5	3,4 тиждень навчання
Тема 3. Основні методи природничо-краєзнавчих досліджень. Польові природничо-географічні дослідження території	Тема 3/ Практична робота № 3	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 4 год	5	5,6 тиждень навчання
Тема 4 Методика геолого-краєзнавчих досліджень	Тема 4/ Практична робота № 4	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 4 год	5	7,8 тиждень навчання
Тема 5. Основні методи ґрунто-краєзнавчих досліджень	Тема 5/ Практична робота № 5	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 4 год	5	9,10 тиждень навчання
Тема 6. Основні методи біолого-краєзнавчих досліджень	Тема 6/ Практична робота № 6	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 4 год	5	11,12 тиждень навчання
Тема 7. Фізико-географічна характеристика Івано-Франківської області	Тема 7/ Практична робота № 7	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 3 год	5	13,14 тиждень навчання

1. Географічне положення. Рельєф 2. Геологічна характеристика 3. Поверхневі та підземні води 4. Клімат і погодні умови 5. Ґрунти 6. Рослинний світ 7. Тваринний світ 8. Ландшафти				
Тема 8. Природничо-географічне моделювання	Тема № 8 Практична робота №8	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 3 год	5	15 тижень навчання

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Усі 100 балів студент отримує протягом семестру. Додаткових залікових робіт не передбачено.
Вимоги до письмової роботи	Вимоги до кожної письмової роботи детально розписані у завданні до роботи у системі https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Письмові роботи проводяться у вигляді тестування за лекційним матеріалом.
Семінарські заняття	Практичне/семінарське заняття оцінюється в 5 балів, 10 балів студент може отримати за оформлення і презентацію завдання для самостійної роботи.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання за результатами на практичних та лекційних заняттях отримати не менше 50 балів.

8. Політика курсу

Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали.

Відпрацювання пропущених занять в назначений викладачем час з дозволу деканату.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.

9. Рекомендована література

Основна

1. Дем'янчук Г.С. Українське краєзнавство: сторінки історії / Г.С. Дем'янчук, А.Г. Дем'янчук, Б.Г. Дем'янчук. – К. : Вид. центр «Просвіта», 2006. – 293 с.
2. Жупанський Я.І. Круль В.П. Про об'єкт і предмет вивчення національного краєзнавства // Краєзнавство. – 1994. – №1-2. – С. 3-7.
3. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник / М.П. Крачило. – К.: Вища школа, 1994. – 191 с.
4. Круль В.П. Краєзнавство: Навч.-методичний посібник / В.П. Круль. – Чернівці: Рута, 2007. – 104 с.
5. Обозний В.В. Краєзнавство: Навч. посіб.-практикум. / В.В. Обозний. – Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2004. – 237 с.
6. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство / Є.В. Панкова. – КНУКіМ. – К.: Альтерпрес, 2003. – 251 с.
7. Петранівський В.Л. Туристичне краєзнавство: Навч. посіб. / В.Л. Петранівський, М.Й. Рутинський; за ред. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2008. – 575 с.
8. Тронько П.Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи) / П.Т. Тронько. – К.: Ін-т історії НАНУ, 2000. – 170с.
9. Філоненко І.М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій / Філоненко І.М., Філоненко Ю.М.; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – 213 с.

Додаткова

1. IV з'їзд Національної спілки краєзнавців України: матеріали та док. / Нац. спілка краєзнавців України. – К.; Кам'янець-Подільський: Зволейко Д.Г., 2009. – 231 с.
2. Бездрабко В.В. Часопис «Краєзнавство» та краєзнавча справа в Україні: (Кінець 1920-х – початку 1930-х рр.) / Бездрабко В.В. – НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського. – К.; Кам'янець-Подільський: 2005. – 222 с.
3. Всеукраїнська спілка краєзнавців 1997-2003 роки / [Упоряд.: О.Г.Бажан, А.А.Ситник; Редкол.: П.Т.Тронько та ін.]; НАН України. Ін-т історії України. Всеук. спілка краєзнавців. – К., 2003. – 143 с.
4. Дубняк К. Що таке краєзнавство // Історія української географії. – Тернопіль, 2005. – Вип. 12. – С.44–47.
5. Колотуха О.В. Дитячо-юнацький туризм в Україні / О.В. Колотуха. – Кіровоград: РВЦ КДПУ, 2001. – 41 с.
6. Костиця М.Ю. Українське географічне краєзнавство: теорія, історія, постаті, практика / М.Ю. Костиця. – Житомир: Косенко, 2006. – 444 с.
7. Костиця М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота: Навч. посібник / М.Ю. Костиця, В.В. Обозний. – К.: Вища школа, 1995. – 223 с.
8. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи: Наук. зб. / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Академія, 2003. – 231 с.
9. Круль В. П. Краєзнавство: регіональний огляд: Конспект лекцій / В.П. Круль. – Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2001. – Ч. 1: Ч. 1, 2001. – 87 с.
10. Круль В.П. Краєзнавство: регіональний огляд: Конспект лекцій / В.П. Круль. – Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2001. – Ч. 2: Ч. 2, 2002. – 87 с.
11. Круль В.П. Краєзнавство: регіональний огляд: Конспект лекцій / В.П. Круль, Г.Я. Круль. – Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2001. – Ч. 3: Ч. 3, 2003. – 85 с.
12. Тронько П.Т. Краєзнавство України: здобутки і проблеми: (До III з'їзду всеукр. спілки краєзнавців) / П.Т. Тронько. – НАН України. Ін-т історії України. – К., 2003. – 124 с.
13. Тронько П.Т. Українське краєзнавство в XX столітті: (До 75-річчя Всеукр. спілки краєзнавців) / П.Т. Тронько. – НАН України. Ін-т історії України. – К., 2002. – 84 с.
14. Туризм і краєзнавство: Конспект лекцій / Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці: Рута. – Вип. 2: Вип. 2 / [Укл. Л.А. Савранчук], 2005. – 31 с.

Викладач _____